

CONCEPTRAPPORTAGE

FASE 2 PROCES-EVALUATIE

PROEFTUINEN WIJKTEAMS

RIDDERKERK-ALBRANDSWAARD

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	3
2. SAMENVATTING	5
3. WIJKTEAM ALBRANDSWAARD	7
3.1 Huidige situatie wijkteam	7
A. Bekendheid wijkteam	
B. Aantal casussen	
C. Problematiek casussen	
D. De wijkteam-vergaderingen	
E. Doorverwijzingen	
3.2 Eigen kracht principe en Pedagogische Civil Society	10
3.3 Het wijkteam en haar netwerk	11
A. Samenwerking met professionals/omliggende partijen	
B. Communicatie en bereikbaarheid wijkteam	
C. Waardering voor het wijkteam	
3.4 Aandachtspunten voor het wijkteam	12
3.5 Meerwaarde wijkteam	13
3.6 Toekomst wijkteam	13
3.7 Ervaringen van een cliënt	14

4. Wijkteam RIDDERKERK	15
4.1 Huidige situatie wijkteam	15
A. Bekendheid wijkteam	
B. Aantal casussen	
C. Problematiek casussen	
D. De wijkteam-vergaderingen	
E. Doorverwijzingen	
4.2 Eigen Kracht principe en Pedagogische Civil Society	19
4.3 Het wijkteam en haar netwerk	20
A. Samenwerking met professionals/omliggende partijen	
B. Communicatie en bereikbaarheid wijkteam	
C. Waardering voor het wijkteam	
4.4 Aandachtspunten voor de proeftuin/het wijkteam	21
4.5 Meerwaarde wijkteam	22
4.6 Toekomst wijkteam	22
4.7 Ervaringen van een cliënt	22
5 VERGELIJKING PROEFTUINEN	23
6 AANBEVELINGEN VOOR DE KOMENDE PERIODE	25
7 BIJLAGE DEELNEMERS ONDERZOEK	27

1. Inleiding

In het kader van het stadsregionale programmaplan 'Decentralisatie Jeugdzorg 2012-2015' hebben de BAR-gemeenten een gezamenlijk voorstel gemaakt om de lokale jeugdzorg wijkgericht te gaan organiseren. Het voorstel behelst het opzetten van wijkteams met het doel om directe en laagdrempelige hulp te kunnen bieden aan de jeugd t/m 23 jaar en hun ouders. De wijkteams moeten ervoor zorgen dat er sneller gesignaleerd wordt en laagdrempelig ingegrepen kan worden, met de focus op het oplossen van problemen binnen de primaire opvoed- en onderwijscontext. In het kader hiervan wordt gesproken over de 'pedagogische civil society' en 'eigen kracht-principes'. Op termijn zou hierdoor bezuinigd kunnen worden op gespecialiseerde hulpverlening is de gedachte.

Tot en met 2013 is er een proeftuinperiode ingesteld waarbij er in zowel Ridderkerk als in Albrandswaard één wijkteam gevormd en geëvalueerd wordt. Op basis van de evaluatie wordt gekeken of de werkwijze kan worden gecontinueerd en uitgebreid naar andere wijken.

De procesevaluatie bestaat uit een 0-meting en 1-meting. In december 2012 is de 0-meting afgerond. De 1-meting vindt plaats in 2013. Tijdens deze 1-meting zal 2 keer gerapporteerd worden: in juni en in december. Dit rapport betreft een tussentijdse rapportage, waarin alle bevindingen tot nu toe zijn meegenomen.

Onderzoeksvragen

Tijdens deze 1-meting van de procesevaluatie wordt antwoord gezocht op de volgende vragen:

- Wat is het aantal casussen? Wat is de aard van de hulpvragen? In welke mate komt dit overeen met gestelde verwachtingen?
- Wat is de inspanning op scholen voor zorg in vergelijking met de situatie voordat er wijkteams waren geformeerd?
- Is er sprake van een verandering in doorverwijzing naar gespecialiseerde, zware zorg?
- Hoe wordt vorm gegeven aan de uitgangspunten van de pedagogische civil society en eigen kracht?
- Welke verbeterpunten zijn noodzakelijk voor verdere uitbreiding?
- Welke verschillen doen zich voor tussen de verschillende teams? Wat zijn daar de oorzaken van?
- Wat is de ideale samenstelling van een wijkteam?
- Wat is ervoor nodig om deze aanpak op grotere schaal in te zetten?
- Zijn de verwachtingen (aangegeven in de 0-meting) daadwerkelijk uit gekomen?
- Wat is de kwalitatieve meerwaarde van de wijkteams?
- Hoe verloopt de samenwerking binnen het wijkteam en met de omliggende partijen?
- Hoe tevreden zijn de cliënten met de wijkteams?

Onderzoeksopzet

Om te komen tot een tussentijdse rapportage zijn de volgende gegevens verzameld:

- Interviews met professionals die in het wijkteam zitten dan wel ermee te maken hebben vanuit hun functie. In bijlage 1 is een overzicht van de geïnterviewden opgenomen.
- Registratieformulieren die zijn ingevuld door de wijkteams.
- Interviews met ouders.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 is een samenvatting gegeven van de belangrijkste resultaten. Hoofdstuk 3 beschrijft de resultaten van het onderzoek uit Albrandswaard en hoofdstuk 4 beschrijft de resultaten uit Ridderkerk. In hoofdstuk 5 worden de verschillen en overeenkomsten beschreven tussen de twee proeftuinen. In hoofdstuk 6 worden aanbevelingen voor de komende periode gegeven. In de bijlage is een overzicht van de geïnterviewde personen opgenomen.

Samenvatting

In een periode van 9 weken (april en mei) is de tweede meting van de procesevaluatie proeftuin wijkjeugdzorg BAR uitgevoerd. In deze periode zijn er 17 interviews gedaan (met de wijk(zorg)teams, coördinatoren, omliggende professionals en ouders). Deze eerste meting geeft een stand van zaken, laat zien wat er veranderd is sinds eind 2012 en geeft aanbevelingen en aandachtspunten voor de verdere proeftuinperiode. In het najaar volgt nog een laatste meting.

Proeftuin Poortugaal

December 2012

- Wijkteam bestaat uit coördinator, gezinscoach, voorpostfunctionaris en jongerenwerker
- Van september-december ligt de focus op het creëren van naamsbekendheid.
- 0 casussen op dat moment.
- Belangrijkste verwachtingen zijn verbeterde samenwerking tussen partners, dichter bij burger staan, cliënten beter kunnen helpen, tijdsbesparing bij ouders.
- Meerwaarde team: persoonlijke aandacht, creëren totaalbeeld, inzichtelijkere hulpverlening, minder bureaucratie, plaatselijke bekendheid, snel en efficiënt werken.

Mei 2013

- Samenstelling team is gewijzigd: jongerenwerker is vervangen en voorpostfunctionaris is 4 maanden lang vervangen door een collega: dit heeft verder geen effect gehad op het functioneren van het team. De samenstelling van het team lijkt goed, al zouden disciplines als orthopedagogie, GGZ en mensen vanuit CJG een aanvulling kunnen zijn.
- Vanaf januari zijn de aanmeldingen binnengekomen: op dit moment zijn er 9 casussen, veelal puberproblematiek en problemen in de huiselijke sfeer die zijn weerslag hebben op kinderen. Het aantal casussen is meer dan verwacht.
- Er worden minder doorverwijzingen verwacht dan voorheen, vanwege vroegtijdig ingrijpen. Soms is doorverwijzen noodzakelijk, maar het wijkteam blijft dan wel monitoren.
- De basisschool moet nog ervaren of het daadwerkelijk leidt tot ontzorging voor de school. De middelbare school geeft aan dat het delen van de zorg met het wijkteam leidt tot een stukje ontzorging voor de school.
- Een van de teamleden heeft de Eigen Kracht training gevolgd. Ze zien het als een natuurlijke beweging, waarbij de uitdaging is om als hulpverlener niet meer alles zelf op te pakken. Het organiseren van een netwerk rondom de cliënten (pedagogische civil society) is nog niet echt aan de orde.
- Met de meeste partijen verloopt de samenwerking goed, al hebben ze nog geen toegang bij alle scholen. Verder is er bij sommige omliggende partijen behoefte aan nadere afspraken.
- Een aantal van de verwachtingen uit de 0-meting lijken uit te komen, zoals de verbeterde samenwerking en cliënten beter kunnen helpen.
- De meerwaarde van het wijkteam zit in zaken als snelheid, maatwerk, achter de voordeur kijken, vrije manier van werken, goed imago en ondersteuning voor de scholen.
- De geïnterviewde client is zeer tevreden, met name over het informeren, terugkoppelen, deskundigheid, snelheid van handelen en gevoel van vertrouwen dat je krijgt bij het wijkteam.
- De belangrijkste aandachtspunten zijn verder uitbreiden van het netwerk en bekendheid genereren bij belangrijke partners. En goed aangeven hoe het wijkteam het beste benaderd kan worden.

Proeftuin Ridderkerk

December 2012

- Wijkteam bestaat uit een gezinscoach, schoolmaatschappelijk werkster, opvoedkundige en coördinator.
- In de proeftuin wordt sterk ingezet op het versterken van de principes 'pedagogische civil society' en 'eigen kracht'. Alle professionals hebben de Eigen Kracht-training gevolgd. Er wordt samengewerkt met de Oe lijn om de pedagogische civil society te versterken.
- De proeftuin concentreert zich rondom basisschool De Klimop. De school wil zijn maatschappelijke functie verder uitbreiden voor de wijk.
- Er is veel tijd geïnvesteerd in het creëren van naamsbekendheid.
- Men verwacht een snellere hulpverlening, een kleinere kloof tussen onderwijs en zorg, een rol voor de wijk in de opvoeding en generalisten die in het team werken.

Mei 2013

- De samenstelling van het team is hetzelfde gebleven. Wel zijn de taken steeds gelijkmatiger over het team verdeeld, is er een secretaresse aan het team toegevoegd en zijn er extra partijen aangeschoven bij de vergaderingen (verpleegkundige, jeugdzorg, vrijwilliger, school af en toe).
- Eind 2012 waren er al 9 casussen, inmiddels zijn het er 23. De meeste casussen (20) zijn afkomstig van CBS De Klimop. Veel problemen met kinderen komen voort uit opvoedproblemen en relationele problemen bij ouders.
- Het team probeert zo min mogelijk door te verwijzen, maar het gebeurt nog meer dan ze zouden willen. Wel blijven ze dan monitoren. De school heeft het idee dat er minder doorverwezen wordt en meer binnen het team wordt opgelost.
- De school ziet in een bepaalde mate een stuk ontzorging: er wordt geluisterd en kinderen zijn in zicht bij professionals
- Er wordt al 2 jaar aandacht gegeven aan het Eigen Kracht principe en het wordt veelal onbewust toegepast. Maar toch zorgt de hoge werkdruk ervoor dat er nog te weinig aandacht voor is en dat hulpverleners geneigd zijn om in hun oude werkwijze te blijven hangen. De Oe lijn werkt hard aan het vormgeven van de 'pedagogische civil society' oa met brede schoolactiviteiten, ouderbetrokkenheid vergroten en het inrichten van een ouderkamer. De Oe lijn is echter nog onvoldoende aangehaakt bij het wijkteam. Een Rotterdamse expert van St. de Meeuw heeft hierover geadviseerd aan het wijkteam.
- De samenwerking met omliggende partijen verloopt wisselend. Met de school verloopt de samenwerking heel goed. Politie en Oe lijn zouden wel betere afspraken willen maken om de samenwerking goed op gang te krijgen.
- Een aantal van de verwachtingen uit de 0-meting lijken uit te komen, zoals de snellere hulpverlening en een kleinere kloof tussen onderwijs en zorg. Maar er moet nog meer aandacht besteed worden aan een rol voor de wijk in de opvoeding en een team waarin generalisten werken.
- De meerwaarde van het wijkteam zit in zaken als snelheid, professionaliteit, problemen in de volle breedte kunnen zien, vertrouwen opbouwen in de wijk, nabijheid en laagdrempeligheid van het team.
- De geïnterviewde client is zeer tevreden, met name over de adviezen die ze krijgt en waarmee ze zelf aan de slag kan en over de tussentijdse terugkoppeling.
- De belangrijkste aandachtspunten zijn goed communiceren en betrekken van lokale (zorg)partijen, bezien hoe teamleden zich kunnen ontwikkelen tot generalisten, terugkoppeling richting school verbeteren, werken aan goede aansluiting Oe lijn

3. Wijkteam Albrandswaard

3.1 Huidige situatie wijkteam

Het wijkteam is in september 2012 van start gegaan. In december 2012 had het wijkteam nog geen casussen en waren ze vooral bezig met het genereren van bekendheid en het kennis maken met verschillende partijen.

De samenstelling van het wijkteam is sinds eind 2012 veranderd. De voorpostfunctionaris vanuit Bureau Jeugdzorg is vanwege zwangerschapsverlof vervangen door een collega. Per eind april is ze weer terug van zwangerschapsverlof. Daarnaast is de eerste jongerenwerker van baan gewisseld begin 2013 en vervangen door een andere jongerenwerker. Daardoor is alleen de gezinscoach van Flexus Jeugdplein vanaf het begin onderdeel van het wijkteam. Toch wordt dit door het wijkteam zelf niet als vervelend ervaren en zien ze dat het werk gewoon doorgaat. Iedereen zit met een positieve, leergierige houding in het team. Aangegeven wordt dat ze een hoop van elkaar leren, omdat ze vanuit verschillende invalshoeken naar casussen kijken. Met de huidige disciplines (gezinscoach, voorpostfunctionaris en jongerenwerker) komt het wijkteam een heel eind. Volgens de teamleden is het belangrijk om allemaal de mentaliteit te hebben om overal op af te gaan. Op dit moment kijkt het wijkteam welke casus het beste bij iemand past. Maar overstijgen vinden ze ook belangrijk en doen ze door bijvoorbeeld samen op huisbezoek te gaan. Het wijkteam geeft aan tevreden te zijn over de samenstelling. Eventueel zou iemand vanuit GGZ-hoek een aanvulling kunnen zijn op de huidige samenstelling. Zeker omdat psychische problematiek (depressie, faalangst) veel voorkomt.

In de eerste periode is veel tijd geïnvesteerd in het bepalen van de structuur: tijdelijk, communicatie en wekelijks overleggen. Die is nu wel duidelijk. De samenwerking onderling verloopt goed. En de taakverdeling is helder. Het wijkteam heeft uitbreiding gekregen van 4 naar 8 uur (voor de gezinscoach en Bureau Jeugdzorg). De jongerenwerker is nog steeds 4 uur per week inzetbaar voor het wijkteam. Dat is op dit moment voldoende om het werk goed te kunnen doen.

A. Bekendheid wijkteam

Het wijkteam heeft veel tijd gestoken in het kennismaken met allerlei organisaties en partijen: scholen, kerken, sportverenigingen, GGZ-instellingen en politie. Dat leverde aanvankelijk niet meteen veel aanmeldingen op. Nu ze veel contacten onderhouden met scholen, zijn er meer casussen aangemeld. Met name vanuit OBS Valckesteyn en het Penta College. Maar niet elke school werkt direct mee. CBS De Parel houdt tot nu toe de boot af. Voor het wijkteam is niet geheel duidelijk wat daarvan de oorzaak is.

Het wijkteam geeft aan dat de politie een belangrijke partner is geworden. Vanuit de politie wordt echter aangegeven dat er nog weinig ervaring is met het wijkteam. Zij geven daarbij aan dat het aantal casussen vanuit Poortugaal minimaal is. De politie verwacht wel dat de contacten met het wijkteam goed verlopen, zodra er iets aan de hand is. Uit de registratieformulieren blijkt overigens wel dat 3 van de 9 casussen door de politie zijn aangemeld bij het wijkteam. Aangegeven wordt dat het lastig is om het wijkteam te vinden, wanneer je er geen contact mee hebt gehad. Met name ouders op school zijn er niet mee bekend. Ook geeft een van de scholen aan dat er min of meer toevallig contact tot stand is gekomen met het wijkteam.

B. Aantal casussen

In april 2013 heeft het wijkteam 9 casussen. Deze casussen zijn met name afkomstig vanuit scholen. Daarvan is 1 casus inmiddels afgesloten. Vanaf januari 2013 zijn de casussen binnen gekomen. In 2013 was het streven om 10 casussen op te pakken met het wijkteam. Dat aantal was gebaseerd op het aantal casussen van voorgaande jaren. Daar gaat het wijkteam -zoals het ernaar uitziet- wel overheen in 2013. Dat er nu meer casussen 'los komen' dan gedacht, heeft waarschijnlijk te maken met de communicatie met het onderwijs: men weet elkaar nu gemakkelijker te vinden. Daar komt bij dat ze vanuit het onderwijs zien dat zaken sneller worden opgepakt. De coördinator geeft aan dat het proces eromheen ook belangrijk is. Het is daarom niet wenselijk om het wijkteam zodanig te overladen met casussen, dat er geen tijd meer over blijft voor het proces.

C. Problematiek casussen

Het wijkteam geeft aan dat er in Poortugaal meer serieuze problemen spelen dan aanvankelijk gedacht. Bij veel casussen blijkt dat er al eerder redenen waren om aan 'de bel te trekken', maar dat het nu pas gebeurt sinds de komst van het wijkteam. Er bestaan dan ook zorgen over CBS De Parel, waar het wijkteam moeilijk toegang kan krijgen.

Veel van de problemen die naar voren komen, hebben te maken met puberproblematiek (spijbelen, gameverslaving, weglopen, vage klachten van ziek zijn, depressieve klachten, weinig toezicht van ouders etc.). Bij deze pubers zie je veel ondersteuningsvragen van ouders in het opvoeden. Regelmatig komt het dan voor dat er binnen een gezin dan sprake is van een opeenstapeling van problemen. Vanuit het basisonderwijs wordt aangegeven dat veel problemen te maken hebben met problemen in de huiselijke sfeer waarop de school geen invloed kan uitoefenen.

Het wijkteam heeft alle casussen in de afgelopen periode geregistreerd. Hier volgt een summiere beschrijving van de 9 casussen. De leeftijd van de 9 cliënten varieert van 2 tot 23 jaar. In 7 gevallen gaat het om jongens/mannen en 2 keer gaat het om meisjes. De cliënten zitten op verschillende scholen: variërend van peuterspeelzaal, basisonderwijs tot VMBO-scholen. Vijf van de casussen zijn ingebracht door de school of schoolmaatschappelijk werk. Drie casussen zijn ingebracht door de politie. En een casus is ingebracht door de vader van de cliënt. De meeste jeugdigen zijn nog niet eerder onder behandeling geweest. De rol van het wijkteam is heel erg afhankelijk van de casussen. Hieronder staat een opsomming van de casussen. Hierbij wordt met name ingezoomd op de rol van het wijkteam in de casus. Er is gekeken naar de situatie wanneer het wijkteam er niet zou zijn.

1. Een leerling heeft moeite met het verwerken van de echtscheiding van de ouders. Het wijkteam heeft ervoor gezorgd dat de leerling in gesprek kwam met schoolmaatschappelijk werk.
Wat is er anders gegaan door tussenkomst van het wijkteam?
Zonder het wijkteam was schoolmaatschappelijk werk bij blijvende zorgen wellicht ook ingezet.
2. Een groep jongeren veroorzaakt overlast op het schoolplein van de basisschool. Het wijkteam heeft hen hiervan bewust gemaakt en afspraken gemaakt. De benadering van het wijkteam is door de jongeren als positief ervaren.
Wat is er anders gegaan door tussenkomst van het wijkteam?
Zonder het wijkteam zou de politie het oplossen. Zij hanteren hiervoor een andere benadering.
3. Een moeder is door het wijkteam doorverwezen naar AMW vanwege spanningen tussen haar en vaderfiguur. Het wijkteam kon haar direct adviseren (op haar werkplek).

Wat is er anders gegaan door tussenkomst van het wijkteam?

Waarschijnlijk had de moeder zonder het wijkteam deze hulp/advies niet gekregen, omdat de situatie alleen op school bekend was. Mogelijk wel via schoolmaatschappelijk werk.

4. Een adolescent heeft openstaande schulden en geen werk/inkomen. Het wijkteam kan helpen om schulden in kaart te brengen en contacten te leggen met relevante instanties. Van de adolescent wordt zelf ook behoorlijke inzet verwacht om zijn problemen op te lossen. Tot op heden onderneemt de adolescent zelf geen actie.

Wat is er anders gegaan door tussenkomst van het wijkteam?

Zonder tussenkomst van het wijkteam zou de adolescent door de politie vast gezet worden in verband met openstaande schulden.

5. Het wijkteam heeft de ouders van een leerling die veelvuldig spijbelt een aantal vormen van psychologische hulpverlening geadviseerd. Hiermee is de vader aan de slag gegaan en de hulp gaat binnenkort starten.

Wat is er anders gegaan door tussenkomst van het wijkteam?

Dankzij het wijkteam is deze advisering heel snel op gang gekomen door mailcontact en huisbezoek.

6. Het wijkteam heeft ouderschapsbemiddeling geadviseerd aan ouders en dit gemonitord, aangezien SMW het aanspreekpunt bleef. Met behulp van ouderschapsbemiddeling hebben de ouders goede afspraken gemaakt over de kinderen.

Wat is er anders gegaan door tussenkomst van het wijkteam?

Zonder het wijkteam zouden er waarschijnlijk veel meer instanties bij betrokken zijn, wat betekent meer geld, meer tijd en meer bureaucratie.

7. De politie meldt een ruzie tussen ouders bij Bureau Jeugdzorg. Zij sturen het door naar het Advies-en Steunpunt Huiselijk geweld. Pas een maand later komt het bij het wijkteam, die meteen contact leggen met het gezin. Dan loopt het binnen het gezin alweer redelijk. Het wijkteam neemt een maand later weer eens contact op en informeert de wijkagent.

Wat is er anders gegaan door tussenkomst van het wijkteam?

Zonder het wijkteam zou de moeder bij Bureau Jeugdzorg in Rotterdam zijn uitgenodigd. Zij zouden de wijkagent niet informeren en niet na een maand nog eens contact opnemen.

8. Het wijkteam regelt de juiste hulpverlening voor ouders met relatieproblemen, een moeder met psychische problemen en een kind met gedragsproblemen. Ze proberen een veilige thuissituatie voor ouders en kind te creëren.

Wat is er anders gegaan door tussenkomst van het wijkteam?

Zonder het wijkteam zou het gezin in het Lokaal Zorgnetwerk worden besproken. Dat overleg is eens in de 6 weken en indien mogelijk zou een van de instellingen het dan oppakken. Nu is het door het wijkteam binnen 1 dag opgepakt. Er is een band met de ouders ontstaan en alles gebeurt in overleg met ouders, huisarts en betrokken instanties. Het wijkteam is de constante factor en heeft korte lijnen met het lokale veld.

9. Een wijkteamlid werkt als casemanager om een kind te begeleiden in het verminderen van schoolverzuim, kiezen voor een vervolgopleiding en de relatie verbeteren met zijn moeder. Het kind is al onder behandeling bij een psycholoog.

Wat is er anders gegaan door tussenkomst van het wijkteam?

De inzet vanuit het wijkteam zorgt ervoor dat verschillende partijen beter met elkaar samenwerken. Het wijkteamlid kan de verschillende domeinen overstijgen en verbinden. Verder kunnen de gemaakte afspraken in de leefomgeving van de cliënt worden besproken en toegepast.

Hieruit blijkt dat het wijkteam snel werkt, vinger aan de pols houdt, werkt aan de eigen kracht van cliënten en contacten onderhoudt met de betrokken hulpverlenende instanties eromheen.

Kort samengevat zorgt het wijkteam voor:

- laagdrempeligheid;
- snelle hulp en advies;
- andere oplossingen dan andere partijen (bijvoorbeeld de politie, die vaak wat harder optreedt);
- betrekken van relevante instanties, waartussen het wijkteam beweegt als constante factor;
- het 'vinger aan de pols houden', monitoren;
- werken aan eigen kracht.

D. De wijkteam-vergaderingen

Het wijkteam vergadert vrijwel wekelijks. Meestal vergaderen ze met zijn vieren: de coördinator en de drie leden van het wijkteam. De vergaderingen duren minimaal 2 uur, maar lopen vaak uit naar 2,5 of 3 uur. Het aantal casussen is opgelopen van 3 casussen in januari tot en met 9 casussen begin april. Tijdens de bijeenkomsten worden verschillende zaken besproken. Naast het bespreken van de lopende casussen zijn er afspraken gemaakt over de inzet van het wijkteam om dichterbij de praktijk van onderwijs en politie te komen. Gesprekken en afspraken met het onderwijs komen regelmatig aan de orde. Ook is gesproken over vervanging van de jongerenwerker. Daarnaast is gesproken over de ontwikkeling rondom proeftuinen, het communicatieplan, de tussenevaluatie en de formats voor casussen.

E. Doorverwijzingen

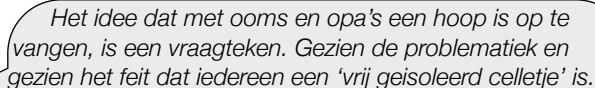
De coördinator van het wijkteam verwacht minder doorverwijzingen, omdat er zo vroeg wordt ingegrepen. Dit wordt ook vanuit een school aangegeven. Maar sommige casussen blijven toch nog wel 'lang hangen', bijvoorbeeld bij het onderwijs. Vanuit het wijkteam zelf wordt aangegeven dat het op dit moment nog moeilijk te zeggen is of er meer of minder doorverwijzingen zullen zijn. Waarschijnlijk is er soms wel meer nodig dan het wijkteam. Dat blijkt ook uit de 9 casussen van het wijkteam. Regelmatig adviseert het wijkteam een bepaalde vorm van hulpverlening (bijvoorbeeld naar een jeugdpsycholoog, ouderschapsbemiddeling etc.) Wel blijft het wijkteam dan monitoren hoe het met de cliënt gaat. En daardoor blijft de cliënt toch in beeld van het wijkteam, zodat het wijkteam eventueel kan ingrijpen mocht de hulpverlening niet tot het gewenste resultaat leiden.

3.2 Eigen kracht principe en Pedagogische Civil Society

Van het wijkteam heeft de gezinscoach inmiddels de training bij JSO gevolgd die gaat over Eigen Kracht en de Pedagogische Civil Society. De voorpostfunctionaris en jongerenwerker gaan de training nog volgen. De mensen van het wijkteam zijn naar Eigen Kracht bijeenkomsten geweest bij de GGD. Het lijkt erop dat er daardoor wel iets veranderd is in de beeldvorming. De coördinator van het wijkteam geeft zelf aan dat het eigenlijk gaat om een 'heel natuurlijke beweging'.

De gezinscoach die de training heeft gevolgd geeft aan dat het vooral zoeken is naar wat je als hulpverlener zelf kan en wat de cliënt kan. Voor de hulpverlener zit daar ook een uitdaging om niet alles zelf op te pakken. In de gesprekken wordt nu gekeken naar wat er in de omgeving van de cliënt voorhanden is. Verder is het van belang dat de wil er is bij cliënten om zaken zelf op te pakken. Voor de jongerenwerker is werken volgens het Eigen Kracht-principe niet nieuw: zij hebben al een ondersteunende rol richting de cliënt.

Het mobiliseren van een netwerk rondom de jongere heen (pedagogische civil society) is nog niet echt aan de orde. Vaak blijken er toch specialisten nodig te zijn om problemen op te lossen.

Het idee dat met ooms en opa's een hoop is op te vangen, is een vraagteken. Gezien de problematiek en gezien het feit dat iedereen een 'vrij geïsoleerd celletje' is.

Omliggende partijen geven aan zich wel te realiseren dat Jeugdzorg werkt met 'Eigen Kracht', maar hebben nog geen precies beeld bij hoe dit in de praktijk werkt en hebben er veelal nog niet veel van gemerkt. Vanuit een school wordt aangegeven dat ze een keer naar een bijeenkomst zijn geweest en daar zelf wel graag een opleiding in willen doen.

In de registratieformulieren kan het wijkteam per casus aangeven wat ze doen aan de versterking van de eigen kracht van de jeugdige, zijn/haar opvoeders en de omgeving. Daaruit blijkt dat het wijkteam steeds kijkt wat de cliënt of zijn/haar omgeving zelf kan bijdragen om het probleem op te lossen. Een mooi voorbeeld is dat van de ouders die met behulp van ouderschapsbemiddeling zelf hebben gewerkt aan het maken van afspraken over een omgangsregeling. Daarbij heeft het wijkteam ook gekeken naar de eigen kracht van schoolmaatschappelijk werk bij deze casus. SMW bleef hier aanspreekpunt voor de ouders en het wijkteam bleef monitoren. Een ander voorbeeld is de vader, die na advisering van het wijkteam, zelf aan de slag gaat met zoeken van geschikte psychische hulp voor zijn zoon. Maar het komt ook voor dat het wijkteam sterk inzet op die eigen kracht, maar dat de cliënt het zelf niet goed oppakt. Een voorbeeld daarvan is de jongeman die schulden heeft en geactiveerd wordt om te gaan zoeken naar werk. Vooralsnog pakt de cliënt dit niet op.

3.3 Het wijkteam en haar netwerk

A. Samenwerking met professionals/omliggende partijen

Het wijkteam werkt volgens de coördinator veel samen met onderwijs, politie en schoolmaatschappelijk werker. Ook steeds meer met peuterwerk en andere kinderopvanginstellingen. Al blijven kinderopvanginstellingen vaak lastig, omdat ze veelal kinderen hebben van buiten de gemeente. Bij de coördinator bestaat het idee dat de samenwerking met externe partijen verbeterd is door de communicatie en door het feit dat voor externe partijen zichtbaar is dat zaken snel worden opgepakt. Toch zijn er nog twee scholen (CBS De Parel en Einstein College) waar het wijkteam nog een ingang moet zien te vinden. Het wijkteam zelf geeft aan op dit moment met name met de politie en scholen (voornamelijk Valckesteyn en Pentacollege) te maken te hebben.

Een van de wijkagenten geeft zelf aan wel eens via een mailtje contact te hebben met het wijkteam. Maar er spelen dan ook niet veel casussen waarbij de politie betrokken is en mogelijk hebben zijn andere collega's wel meer contacten met het wijkteam. De wijkagent verwacht wel dat het gaat lopen wanneer er eenmaal casussen zijn. Overigens heeft er kort na dit interview overleg plaatsgevonden tussen de wijkagenten en het wijkteam.

Dan weten we mekaar wel te vinden. Die weg hebben we dan vast geplaveid.

Ook OBS Valckesteyn en de schoolmaatschappelijk werkster van deze school weten het wijkteam wel te vinden. Op dit moment zijn er 4 casussen vanuit de school aangemeld. Ouders melden zelf nog geen casussen aan bij het wijkteam. De school geeft aan dat er iemand van het wijkteam op vaste tijden (eens in de 3/4 weken) naar de school komt. Met de schoolmaatschappelijk werkster zijn overigens nog geen concrete afspraken

gemaakt. Daardoor weet zij niet zo goed wanneer een casus naar het wijkteam moet of wanneer je er zelf mee aan de slag gaat.

Het Pentacollege heeft pas sinds kort contact met het wijkteam en is er erg blij mee. Vanuit Vivenz wordt aangegeven dat ze elkaar weten te vinden, maar dat er nog geen casussen zijn. En vanuit het CJG is aangegeven dat er contact is, maar dat de 'contactlijnen nog wat vaag zijn'. Het gaat dan met name om de manier waarop het wijkteam bereikbaar is en waarvoor het wijkteam ingezet kan worden.

B. Communicatie en bereikbaarheid wijkteam

Over de bereikbaarheid en communicatie zijn wisselende dingen gezegd. Zoals hierboven aangegeven hebben de scholen goede ervaringen met de bereikbaarheid en terugkoppeling van het wijkteam. Ook de politie vindt de bereikbaarheid goed. Al blijft daar wel spelen dat er in het weekend geen beroep gedaan kan worden op het wijkteam, mocht het nodig zijn. Vanuit schoolmaatschappelijk werk en het CJG wordt wel aangegeven dat het handiger zou zijn om 1 telefoonnummer voor het wijkteam te hebben, van waaruit kan worden doorgeschakeld.

C. Waardering voor het wijkteam

Door professionals wordt een wisselend beeld geschetst van het wijkteam. Over de samenstelling van het wijkteam zijn de meeste mensen wel tevreden. Wel wordt hierbij aangegeven dat het afhankelijk is van de problematiek die naar voren komt. Zo zou een orthopedagoog bijvoorbeeld ook een zinvolle aanvulling op het wijkteam kunnen zijn. Daarnaast wordt aangegeven dat het CJG gemist wordt in het team.

Voor veel partijen is het wellicht nog lastig om te weten dat het wijkteam er is. Met name ouders van de school zijn niet op de hoogte. Sommige partijen hebben nog niet echt een beeld van het wijkteam omdat ze er nog niet mee te maken hebben gehad. Ook is aangegeven dat het nog onduidelijk is wanneer je het wijkteam precies kunt inzetten.

Aan de andere kant zijn de partijen die al met het wijkteam te maken hebben gehad enthousiast. OBS Valckesteyn geeft aan dat er sprake is van prettig samenwerken, goed overleg, korte lijnen en snel doorschakelen. Ook is het fijn dat er casussen aan het wijkteam overgedragen kunnen worden. Dat scheelt de school veel tijd. Bovendien is het wijkteam laagdrempelig, wat als bijkomend voordeel wordt ervaren. Ook het Pentacollege heeft er een goed gevoel bij: de bereikbaarheid is goed en het wijkteam reageert snel op mails. Bovendien blijft het wijkteam contact houden met de school, wat als heel prettig wordt ervaren. De politie ziet het wijkteam als een 'bruikbaar stuk gereedschap' dat ze kunnen inzetten.

Wanneer de omliggende professionals gevraagd wordt naar de tevredenheid over het wijkteam, dan blijkt uit de 'rapportcijfers' die een aantal mensen geven, dat ze tevreden zijn. Veelal wordt er een 7 of 8 als rapportcijfer gegeven. Sommigen professionals hebben op dit moment nog te weinig ervaring met het wijkteam om een goed oordeel te kunnen geven.

3.4 Aandachtspunten voor het wijkteam

Er is een aantal verbeteringen aangegeven door de omliggende partijen en de coördinator van het wijkteam:

- Het zou handig zijn om een schoolmaatschappelijk werker aan het wijkteam toe te voegen. Zij weet wat er op de werkvloer speelt, is laagdrempelig en kan zorgen voor snelle overdracht.

- Het netwerk zou eventueel nog verder uitgebreid kunnen worden, maar wel de korte lijnen handhaven.
- Het wijkteam moet zich nog meer bekend moeten maken bij belangrijke partners: scholen en GGZ. Met name ook gezien het feit dat jongeren uit Poortugaal uitwaaiëren naar andere scholen in de buurt. Ook op die scholen bevinden zich veel zorgkinderen.
- Er moeten duidelijke afspraken gemaakt worden over hoe en wanneer je het wijkteam kunt benaderen: dat blijkt niet voor alle partijen even duidelijk.
- Er moet nog wel iets gebeuren met de zorgformulieren die door de politie gemaakt zijn en naar het meldpunt gaan. Het meldpunt zet het vervolgens uit (bijv. bij Bureau Jeugdzorg of het LZN) en als die partij vindt dat het vervolgens lokaal kan worden opgepakt, dan zijn er 6 weken verstreken.

3.5 Meerwaarde wijkteam

Voor het wijkteam, de professionals en cliënten zit de meerwaarde van het wijkteam in:

Wijkteam:

- Achter de voordeur kunnen kijken. Dit geeft de mogelijkheid om preventief te kunnen werken;
- Het wijkteam ervaart de manier van werken en de vrijheid als zeer prettig;

School:

- Het leveren van extra hulpverlening bovenop wat je als school kunt doen;
- Voor schoolmaatschappelijk werk is een belangrijke meerwaarde dat casussen overgedragen kunnen worden;
- Het kan een goede informatiebron zijn rondom casussen;
- De tips die de school krijgt en waarmee ze zelf aan de slag kunnen;
- De snelle doorverwijzing is voor de school belangrijk;

Cliënten:

- Voor cliënten is het belangrijk dat er gelijk wat aan gedaan wordt, dat er mensen zijn die meedenken, dat er 1 aanspreekpunt is en dat er duidelijkheid is;

Algemeen:

- Er ontstaan meer vormen van maatwerk;
- Het imago van het wijkteam is -in tegenstelling tot dat van Bureau Jeugdzorg- niet dat je 'je kinderen kwijt raakt als je ermee in aanraking komt';
- De snelheid waarmee de hulpverlening op gang wordt gebracht: omdat het wijkteam een aantal stappen kan overslaan (bespreken in overleggen, allerlei (registratie)formulieren invullen), is er verschil merkbaar in tijdspad.

3.6 Toekomst wijkteam

Wanneer de werkwijze van het wijkteam verder wordt uitgerold is een aantal zaken van belang. De coördinator geeft aan dat goede afspraken met medewerkers belangrijk zijn. Ook is er een stuk visie nodig om te weten welke medewerkers er op termijn het beste kunnen werken in zo'n wijkteam: ingehuurde medewerkers of medewerkers uit grote organisaties?.

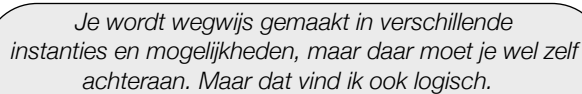
Daarnaast is het belangrijk dat de gemeente zich realiseert dat er veel meer op hen afkomt, wanneer deze manier van werken verder wordt uitgerold. Want als er meer en beter contact wordt onderhouden met allerlei partijen, dan komt er veel meer los. Aanvankelijk zal dat meer kosten met zich meebrengen, maar op de lange termijn werkt het preventief en levert het voordelen op.

Verder wordt het belangrijk gevonden dat het wijkteam aansluit bij verschillende overlegvormen, dat het netwerk verder wordt uitgebreid en dat de outreachende aanpak blijft gehandhaafd.

3.7 Ervaringen van een cliënt

Tot het einde van de proeftuinperiode zullen er in totaal 4 cliënten (of ouders van cliënten) aan het woord komen en over hun ervaringen met het wijkteam vertellen. In mei heeft een van de cliënten hierover vragen beantwoord. Dat leverde het volgende beeld op.

De cliënt (vader van een jongen van 15 jaar) heeft via zijn collega's van een corporatie gehoord van het wijkteam. In verband met zijn 15-jarige zoon die begon te spijbelen en niet meer naar zijn ouders luisterde, hebben ze contact opgenomen met het wijkteam. Omdat de problemen ook te maken hebben met rondhangen op straat en eventueel daarmee samenhangende problemen, zagen ze het wijkteam als perfecte oplossing. Omdat het wijkteam laagdrempelig is, 'down to earth' en ook met jongeren in gesprek gaat. Uiteindelijk bleken de problemen schoolgerelateerd en kon het wijkteam niet zoveel doen. Wel heeft het wijkteam ervoor gezorgd dat de ouders meer om zich heen zijn gaan kijken en kunnen ze altijd weer terecht bij het wijkteam.

Je wordt wegwijs gemaakt in verschillende instanties en mogelijkheden, maar daar moet je wel zelf achteraan. Maar dat vind ik ook logisch.

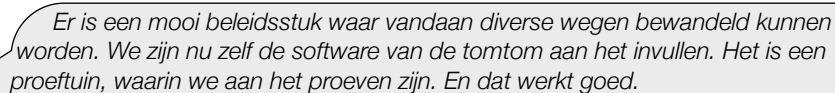
Er was 1 contactpersoon vanuit het wijkteam, wat voor de ouders prettig was. Verder is de vader zeer tevreden over het informeren, terugkoppelen, deskundigheid en snelheid van handelen. Ook voelde de vader zich vertrouwd bij het wijkteam en had hij het gevoel dat hij er echt met zijn verhaal terecht kon.

4. Wijkteam Ridderkerk

4.1 Huidige situatie wijkteam

Het wijkteam in Ridderkerk is in oktober 2012 van start gegaan. Inmiddels is duidelijk dat de juiste disciplines aan tafel zitten. Binnen het team hebben een paar natuurlijke verschuivingen plaats gevonden. Aanvankelijk had Alex Hollaar de rol van meewerkend voorman, maar dat bleek niet zo handig te zijn. De aanmeldingen lopen nu via het secretariaat, in plaats van via Alex. Daardoor blijft er meer tijd over voor casussen. De lijnen binnen het team zijn kort. Ook zijn de taken gaandeweg steeds meer gelijkmatig over de teamleden verdeeld. Dit heeft ertoe geleid dat de werkdruk wat minder is geworden in de loop van het jaar. De taakverdeling en samenwerking verloopt goed. De verdeling van gezinnen gebeurt eigenlijk door te kijken wie een connectie heeft met het gezin. Vaak gaan de teamleden vooral met hun eigen specialisme aan de gang. De taken zijn verdeeld naar het aantal werkzame uren. Maar ze gaan allemaal over de uren heen. Wat ze vaak zien is dat de taken breder worden als een gezin is aangemeld. Het blijkt dan niet alleen te gaan om 1 kind, maar broers, zussen en ouders hebben vaak ook begeleiding nodig. Dat maakt dat een heel gezin dan onder behandeling staat. Ook blijkt er binnen de casussen vaak sprake van een bredere problematiek die aangepakt moet worden.

Het wijkteam werkt volgens de insteek dat cliënten (ouders, bewoners) niet zouden moeten merken dat er anders gewerkt wordt dan voorheen. Het gaat er met name om dat hun vraag zo snel en goed mogelijk beantwoord wordt en dat ze niet steeds worden doorverwezen.

Er is een mooi beleidsstuk waar vandaan diverse wegen bewandeld kunnen worden. We zijn nu zelf de software van de tomtom aan het invullen. Het is een proeftuin, waarin we aan het proeven zijn. En dat werkt goed.

A. Bekendheid wijkteam

Het wijkteam is met name bekend op basisschool De Klimop. Op dit moment is er bewust voor gekozen om niet verder te flyeren in de wijk, omdat het wijkteam de eventuele vraag dan niet aan kan.

B. Aantal casussen

Eind 2012 waren er 9 lopende casussen. Die waren afkomstig van CBS De Klimop. Op dit moment zijn de meeste casussen nog steeds afkomstig van deze basisschool. Op dit moment lopen er 23 casussen, waarvan er 20 afkomstig zijn van basisschool De Klimop. Dat is heel veel, aangezien er kinderen uit 65 gezinnen op school zitten. Voor de intern begeleider van de school creëert het meer rust. En de school leert hiermee om niet alles naar zich toe te trekken. Maar volgens de directeur van de basisschool blijven het complexe situaties, gezien de vaak complexe zorgproblematiek en het passend onderwijs.

Het is nu nog een ontdekkingsstocht, we snappen hoe de lijnen lopen. In de loop van de tijd moeten we zorgen dat het nog beter gaat lopen.

Het wijkteam is nog niet toegekomen aan casussen met andere leeftijdsgroepen (zoals pubers) vanwege het grote aantal casussen dan vanuit basisschool De Klimop is gekomen. Er werden in het begin veel casussen doorgeschoven naar het wijkteam, die ze anders waarschijnlijk in eigen beheer hadden gehouden. Nu komen er minder casussen vanuit de school. Veel van de casussen zijn nog in behandeling. Elke maand komen er nog wel casussen bij, gemiddeld zo'n 2 per week. Maar de frequentie van aanmelden wisselt. Het aantal aanmeldingen vanuit andere organisaties lijkt te stijgen doordat het wijkteam bekender is geworden bij de zorgpartners, zoals het CJG, lokaal zorgnetwerk en de Gosa-regisseur.

Als de casussen vanuit het basisonderwijs zijn afgehandeld, zou het wijkteam meteen starten met flyeren in de wijk. Op dit moment is de werkdruk zo hoog, dat men daar niet aan toekomt.

C. Problematiek casussen

In 9 van de 10 gevallen beginnen problemen met klachten vanuit school. Kinderen vormen vaak een stoorzender in de klas. Meestal is dit een signaal dat er problemen thuis zijn. Thuis spelen bijvoorbeeld problemen zoals drank, drugs en onkunde in het opvoeden van kinderen. Ook hebben kinderen vaak stoornissen, waar ouders niet mee kunnen omgaan. Of er is stress thuis, vanwege de financiële situatie. Samengevat komen opvoedproblemen en relationele problemen het meeste voor.

Het wijkteam heeft alle casussen in de afgelopen periode geregistreerd. Hier volgt een summiere beschrijving van 9 van de 23 casussen. Hierbij wordt met name ingezoomd op de rol van het wijkteam in de casus. Er is gekeken naar de situatie wanneer het wijkteam er niet zou zijn.

1. Een kind heeft gescheiden ouders en woont bij vader. Ze heeft een leerachterstand. De moeder woont elders en heeft weinig contact met kinderen. Het kind wordt dichtbij school, gezin en wijk begeleid door een professional van het wijkteam in de omgang met haar moeder. De professional biedt hulp over de grenzen van haar functie en taken heen en schakelt eventueel extra expertise in.
Wat is er anders gegaan door tussenkomst van het wijkteam?
Zonder het wijkzorg team was de casus doorverwezen naar Bureau Jeugdzorg voor een indicatie omgangshuis.
2. Een kind met slaap- en eetproblemen blijkt in een gezin te wonen waar huiselijk geweld en financiële problemen aan de orde zijn. Er is een SMI-plek ingezet voor een dag per week: het gaat goed op de kinderopvang en kind eet en slaapt weer goed. Het wijkteam heeft een band met de moeder opgebouwd en de problemen worden integraal aangepakt. De pedagoog is de centrale spil en werkt samen met een wijkteamwerker van Bureau Jeugdzorg en een collega van algemeen maatschappelijk werk.
Wat is er anders gegaan door tussenkomst van het wijkteam?
Zonder het wijkzorg team zou het Lokaal Team Huiselijk Geweld de zorg hebben geboden ten aanzien van geweld. Het crisisinterventieteam van jeugdzorg zou worden ingezet met betrekking tot het tijdelijke huisverbod en het CJG zou de situatie monitoren.
3. Vanuit school is zorg rondom 2 kinderen. Binnen gezin heeft huiselijk geweld plaatsgevonden en ouders dienen uit elkaar te gaan. Het wijkteam kan niet direct de situatie verbeteren en Bureau Jeugdzorg wordt zeer snel actief ingezet. De Raad doet onderzoek en beter beschermd plus (BB+) wordt ingezet. Na

onderzoek Raad volgt een rechtzaak wat resulteert in 2 OTS. Het wijkteam blijft monitoren en nodigd voogd uit voor overdracht. BB+ gaat ertussen uit. Na afsluiting OTS zal het wijkteam de zorg weer overnemen.

Wat is er anders gegaan door tussenkomst van het wijkteam?

Zonder het wijkteam was de afstand tot zorg groter geweest. Uiteindelijk was de situatie misschien bekend geworden bij het lokale steunpunt huiselijk geweld. Het wijkteam heeft de casus snel en adequaat opgepakt en de juiste partijen hierbij betrokken.

4. Moeder van 2 pubers loopt tegen opvoedproblemen aan en ligt niet op 1 lijn met haar man. Het opvoedkundige en relationele deel zijn opgepakt door het wijkteam, eerst door een vrijwilliger en daarna door Alex Hollaar. Deze zorg loopt door.

Wat is er anders gegaan door tussenkomst van het wijkteam?

Zonder het wijkteam had de moeder wellicht geen hulp gezocht. Verder is de zorg niet 'geëxporteerd' naar specialistische, geïndiceerde zorg, maar in de wijk georganiseerd. Wanneer de zaak doorgaat naar AMW, blijft het wijkteam monitoren.

5. Er zijn zorgen rondom emotioneel welbevinden van een kind, dat bij training sociale vaardigheden clownesk negatief gedrag laat zien. Er is al jaren sprake van opvoedproblemen en huiselijk geweld. Advies wijkteam was aanmelding 'Let op de kleintjes' en opvoedondersteuning. Pas na aandringen wijkteam geeft moeder toe hulp te willen.

Wat is er anders gegaan door tussenkomst van het wijkteam?

Zonder het wijkteam was de hulp al afgesloten: het wijkteam sluit geen hulp af. De vasthoudendheid van het team heeft ervoor gezorgd dat er hulp ingezet kan worden.

6. Binnen een gezin zijn meerdere problemen: jongetje met ADHD en misschien ook ODD, aan alcohol verslaafde vader en moeder die depressief was/is. Het wijkteam kent de situatie goed en heeft in de meivakantie geregeld tijdens een crisis in het gezin geregeld dat er een thuisbegeleider ingezet werd. Die is samen met de pedagoog van het wijkteam actief in het gezin. De situatie is momenteel rustig, maar de zorg wordt nog steeds gecoördineerd door het wijkteam.

Wat is er anders gegaan door tussenkomst van het wijkteam?

Zonder het wijkteam was de casus bij Bureau Jeugdzorg op de wachtlijst gekomen.

7. De school kreeg signalen van een kind dat haar stiefbroer verbaal avances had gemaakt. Ook wordt het kind heel streng opgevoed. Het kind woont bij biologische vader, zijn partner en haar stiefbroer. Met biologische moeder is geen contact. Het wijkteam heeft met de ouders gesproken en aangeraden om hulp te gaan zoeken voor het kind. De ouders willen dit niet. Door het gesprek en de transparante werkwijze heeft het wijkteam voor vertrouwen bij de ouders gezorgd en is de drempel naar het wijkteam heel laag. De school monitort de situatie.

Wat is er anders gegaan door tussenkomst van het wijkteam?

Zonder het wijkteam had er geen rondetafelgesprek met de ouders plaatsgevonden en was de situatie waarschijnlijk gemeld bij AMK.

8. Het gaat slecht met een kind op school: veel huilen en emotioneel instabiel. Er is sprake van drugsgebruik bij vader en moeder en vermoeden van seksueel misbruik door vader. Er is Intensieve Pedagogische Thuisbegeleiding ingezet in het gezin. Een wijkteammedewerker is casemanager en onderhoudt contact met thuisbegeleider. Wettelijk dient Bureau Jeugdzorg hier uitvoering te geven aan casusregie. Maar dit wordt nu onder gemeentelijke regie geboden met aandacht voor eigen kracht-principes en korte lijnen met het onderwijs.

Wat is er anders gegaan door tussenkomst van het wijkteam?

Zonder het wijkteam zou de hulp geïndiceerd worden geboden door een zorgaanbieder van buiten Ridderkerk. De casusregie zou plaatsvinden vanuit Bureau Jeugdzorg in Rotterdam door een casemanager die weinig tot geen aansluiting heeft met het lokale veld.

9. Wijkteam was uitgenodigd bij een gesprek op het gemeentehuis met een leerplichtambtenaar, MEE en een moeder. Kinderen spijbelden veel en moeder hield zich niet aan afspraken. Het wijkteam wilde helpen, tenzij de moeder zich aan afspraken hield. De hulp bestond uit toeleiding naar schuldhulpverlening, gesprekken met de kinderen, opvoedhulp en structuur in huis aanbrengen. Binnen 6 weken is het gezin niet meer negatief naar hulpverlening, voelen ze zich geholpen en zijn de aandachtspunten van moeder duidelijk geworden. Er wordt integraal samengewerkt met MEE en leerplicht.

Wat is er anders gegaan door tussenkomst van het wijkteam?

Wanneer het wijkteam er niet was geweest, dan had leerplicht procesverbaal opgemaakt. Zorg was waarschijnlijk niet op de hoogte geweest. En indien ze wel op de hoogte waren, dan was er niet integraal opgetrokken.

Kort samengevat zorgt het wijkteam voor:

- het feit dat casussen worden opgepakt (in een aantal gevallen was dat anders niet gebeurt);
- snelle hulp en advies;
- minder doorverwijzingen (bijvoorbeeld naar Bureau Jeugdzorg, AMK);
- betrekken van relevante instanties, waartussen het wijkteam beweegt als constante factor;
- het 'vinger aan de pols houden', monitoren;
- het feit dat zorg niet te snel wordt afgesloten;
- werken aan eigen kracht.

D. De wijkteam-vergaderingen

Het wijkteam vergadert wekelijks. Gemiddeld duurt het overleg 90 minuten. Ook Arno is hierbij vaak aanwezig, wat erg handig is aangezien hij een goed overzicht heeft van de sociale kaart en direct de juiste mensen weet te benaderen. Uit de registratie blijkt dat er meestal minimaal 7 personen aanwezig zijn bij het overleg. Bij de vergaderingen schuiven ook zeer geregeld andere partijen aan, zoals de CJG-verpleegkundige, iemand vanuit jeugdzorg, een vrijwilliger die ondersteunende werkzaamheden doet, iemand vanuit De Klimop, maatschappelijk werk vanuit Vivenz en zelfs eens een ouder. Wanneer de school aanschuift worden signalen vanuit de school meegenomen naar het overleg. De onderlinge samenwerking verloopt hierbij goed. Binnenkort schuift de 0e lijn eens per maand aan bij het overleg.

E. Doorverwijzingen

In principe probeert het wijkteam minder door te verwijzen en alles zelf te doen. Maar doordat er 23 casussen zijn en ze krap in hun werktijd zitten, zijn ze soms genoodzaakt om toch door te verwijzen. En dat gebeurt meer dan ze zouden willen. Als ze doorverwijzen, houden ze wel de regie in handen zodat ze continu op de hoogte blijven van de fase waarin de casus verkeert. En die blijvende betrokkenheid zien ze als een grote winst.

We sleutelen zelf veel aan de voorkant.

De school heeft het idee dat er minder doorverwijzingen zijn. Veel problemen kunnen binnen het wijkteam opgelost worden. Uiteraard is er ook zware problematiek, die het wijkteam niet kan oplossen. Dan wordt er wel doorverwezen.

4.2 Eigen kracht principe en Pedagogische Civil Society

Op de vraag hoe ver men is met het vormgeven van het Eigen Kracht-principe en de Pedagogische Civil Society worden enigszins wisselende antwoorden gegeven. Aan de ene kant wordt gezegd dat er al 2 jaar aandacht is voor het Eigen Kracht-principe. In de wekelijkse briefing wordt er aandacht aan besteed. Dan wordt de vraag gesteld 'Wat is er mogelijk in het netwerk, in de wijk? Hoe zelfredzaam zijn de mensen?'. Het netwerk wordt vaak in kaart gebracht en de professionals staan ook open om mensen bij elkaar te roepen, zoals bij een eigen kracht-conferentie gebeurt. Het toepassen gebeurt veelal onbewust. Aan de andere kant wordt aangegeven dat er op dit moment nog onvoldoende aandacht gaat naar het Eigen Kracht principe en de Pedagogische Civil Society. Dat heeft alles te maken met de werkdruk en het feit dat mensen van het wijkteam vanuit hun betrokkenheid te snel zelf zaken gaan regelen, zonder goed te kijken hoe ze het kunnen aanpakken en wie ze daarbij kunnen betrekken. Het wijkteam blijft wat dat betreft nog te veel hangen in de oude werkwijze.

Mensen vanuit de 0e lijn (opbouwwerker en combinatiefunctionaris vanuit Sport en Welzijn) zijn bezig met invulling geven aan de pedagogische civil society. De brede schoolactiviteiten blijken hierbij erg succesvol, met name voor de 'moeilijkere kinderen'. Ook de opbouwwerker is erg toegankelijk voor de mensen en geeft mensen het gevoel dat ze belangrijk zijn. Maar de 0e lijn is op dit moment onvoldoende aangehaakt op het wijkteam. Dit is wel een punt van aandacht bij beide coördinatoren. Onlangs is tijdens het overleg van 14 mei jl. besloten dat de mensen vanuit de 0e lijn 1 keer per maand aansluiten bij het wijkteam-overleg en dat zij input leveren aan het overleg. Verder hebben ze toegang tot de clientgegevens. Daarnaast hebben de coördinatoren contact gehad met Stichting de Meeuw vanwege haar ervaringen in Feijenoord. Zij zijn in een andere setting bezig geweest met de pedagogische civil society, waarbij de link werd gelegd naar zorg. Het wijkteam heeft vanuit deze stichting advies gekregen over het aanhaken van de 0e bij de 1e lijn.

Een mooi voorbeeld van aansluiting 0e lijn op 1e lijn is de combinatiefunctionaris die signaleerde dat een jongen uit groep 3 geen veters kon strikken. Op deze manier kwam hij erachter dat vader uit beeld was, moeder veel werkte en opa voor hem zorgde.

Vanuit het wijkteam zelf wordt aangegeven dat er wel meer volgens het principe van Eigen Kracht en Pedagogische Civil society gewerkt wordt. Er worden bijvoorbeeld koppelingen gemaakt tussen ouders met dezelfde problematiek, wat stimulerend kan werken. Ook wordt het wijkteam steeds vertrouwd in de wijk: ouders zijn bekend met het concept en ook 'de buurvrouw' weet wie ze zijn. Daardoor komen mensen eerder naar het wijkteam toe en laten ze het wijkteam eerder binnen. Daarnaast houden ouders zelf meer de regie in handen, waardoor een win-win situatie ontstaat.

De combinatiefunctionaris probeert de ouderbetrokkenheid op De Klimop te vergroten. Tot nu toe zijn het meestal dezelfde ouders die betrokken zijn. Hij laat ouders bijvoorbeeld meegaan naar voorstellingen of mee sporten en ziet dat het wel werkt. Op termijn zal moeten blijken of het echt leidt tot hogere ouderbetrokkenheid.

4.3 Het wijkteam en haar netwerk¹

¹ Op het moment dat de professionals zijn geïnterviewd (april) waren er nog geen nadere afspraken gemaakt tussen het wijkteam en de 0e lijn. Dit blijkt ook duidelijk uit de beantwoording van de vragen. Inmiddels heeft die afstemming wel plaatsgevonden (in het overleg van 14 mei).

A. Samenwerking met professionals/omliggende partijen

Over de samenwerking met het wijkteam wordt door de omliggende partijen wisselend gedacht. De samenwerking met de eerste en tweede lijn verloopt goed. Aan de samenwerking met de 0e lijn moet nog verder gewerkt worden.

De samenwerking tussen de school en het team verloopt goed. Emiel de Jager (vanuit het onderwijsveld) heeft de problematiek vanuit school kunnen stroomlijnen. Hij is op afroep beschikbaar.

De wijkagent zou graag een keer met alle partijen bij elkaar willen komen samen met het wijkteam en afspraken willen maken. Zo'n bijeenkomst had hij ook verwacht. Nu mist hij de aanspreekpunten en heeft hij het gevoel niet op de hoogte te zijn van casussen, die ook voor hem van belang kunnen zijn. Wanneer hij nu een casus heeft, zou hij deze aanmelden bij een zorginstantie en niet bij het wijkteam. Overigens bestaat bij de coördinatoren het idee dat de politie aangehaakt is via opbouwwerk, wat niet helemaal zo lijkt te zijn.

Ook de opbouwwerker en combinatiefunctionaris geven aan tot nu toe niet veel contact met het wijkteam te hebben. Met Arno onderhouden ze in beperkte mate contact. Dit komt vooral door tijdsgebrek bij het wijkteam. Op 14 mei jl. zijn hierover nadere afspraken gemaakt, zoals het maandelijks aanschuiven bij het overleg.

De samenwerking met de kinderopvang staat in de plannen. De coördinatoren zijn voornemens om de contacten met de kinderopvang te intensiveren.

B. Communicatie en bereikbaarheid wijkteam

De Klimop is erg tevreden over de bereikbaarheid. Wanneer de 06-nummers worden gebeld en de voicemail wordt ingesproken, word je meestal dezelfde dag terug gebeld.

De wijkagent is niet tevreden over de communicatie vanuit het wijkteam. Er is op dit moment geen sprake van communicatie tussen de politie en het wijkteam. De wijkagent was bijvoorbeeld niet op de hoogte van het feit dat het wijkteam momenteel vooral voor basisschool De Klimop werkt. In zijn beleving werkten ze al voor de hele wijk-west. Ook de communicatie met andere lokale zorgpartijen noemt de wijkagent hierbij als aandachtspunt, zodat je elkaar niet in de weg komt te staan.

Ook de opbouwwerker miste tot nu toe de communicatie met het wijkteam en het feit dat er geen vaste afspraken gemaakt zijn. Zo wist ze tot nu toe bijvoorbeeld niet waar ze een eventuele casus zou kunnen aanmelden. Ook ontbreekt voor haar een vast contactpersoon bij het wijkteam. Ze heeft een keer een gezin moeten doorzetten naar zorg, maar wist toen bijvoorbeeld niet dat dit via een aanmeldformulier moest.

C. Waardering voor wijkteam

De directeur van De Klimop is heel tevreden over het wijkteam. Ze weten wat er speelt, worden serieus genomen, het gevoel van urgentie wordt gehoord en zaken worden opgepakt. De snelheid is fijn en het geeft een gerust gevoel. Het team is betrouwbaar en gaat aan de slag met complexe problemen. Dat geeft de school een goed gevoel. Ook van de gezinnen zelf komen er positieve geluiden terug. En dat is ook prettig voor de school, aangezien ze een bepaalde relatie met de gezinnen onderhouden. Voor de school betekent het wijkteam ook een stuk geruststelling, omdat het kind nu in portefeuille is er er op gelet wordt.

De wijkagent is niet erg tevreden over het wijkteam. Dat heeft alles te maken met het feit dat hij niet op de hoogte wordt gehouden door en niet betrokken wordt bij het wijkteam. Ook de opbouwwerker en

combinatiefunctionaris zijn tot nu toe matig tevreden. De combinatiefunctionaris ziet twee groepen die onafhankelijk van elkaar werken en waar weinig communicatie tussen plaatsvindt. Verder mist hij een jongerenwerker in het team. De opbouwwerker geeft aan dat ze goed op weg zijn. Maar in het onderhouden van de korte lijnen kan nog wel een en ander verbeterd worden. Overigens is er bij de opbouwwerker wel vertrouwen dat het in 2013 nog gaat veranderen, alhoewel de tijd erg snel gaat met alle schoolvakanties ertussen.

De coördinatoren zijn tevreden over de proeftuin tot nu toe, maar zien ook wel verbeterpunten. Met name de aansluiting met de 0e lijn staat op het wensenlijstje voor de komende tijd.

4.4 Aandachtspunten voor de proeftuin/het wijkteam

- Tussen de proeftuinen onderling zou meer overleg moeten zijn. In Rotterdam verloopt het proces rondom de proeftuinen heel anders. Maar op dit moment is er te weinig tijd om af te stemmen en te overleggen.
- In alle stukken wordt er steeds gesproken over generalisten. Maar een generalist ben je niet zomaar. Veel mensen worden breed opgeleid en vervolgens weer 'ingekaderd' binnen een functie. Er zijn zorgen over het feit of de professionals deze competenties wel hebben. Dit vereist veel inspanningen en iedereen heeft het druk.
- Het gaat om de mensen uit de wijk. Laagdrempeligheid en snelheid van zorg is hierbij belangrijk. Een aandachtspunt is om alle lokale partijen hier op de juiste wijze bij te betrekken.
- Er moet meer gecommuniceerd worden met de lokale (zorg) partijen.
- De terugkoppeling naar de school en andere partijen kan verbeterd worden. Er zou een soort van besloten, gezamenlijke projectmap ontwikkeld moeten worden, waar men informatie kan delen: een soort van eigentijds social media concept of dropbox idee. Het overall beeld van de casus moet daar direct uit blijken. Nu gaat er veel tijd zitten in telefonisch bijpraten en overleggen.
- Er moeten duidelijke afspraken gemaakt worden met de omliggende professionals en er moet een vast aanspreekpunt zijn. Er is nu teveel onduidelijkheid over het aanmelden van casussen, het op de hoogte gehouden worden, eenieders rol bij de proeftuin.
- De 0e lijn moet een goed beeld krijgen van hoe ze moeten werken. Bijvoorbeeld leren hoe je bepaalde zaken moet signaleren. *'Wij dragen een andere bril dan de hulpverlener'*.
- Voor het wijkteam zou het goed zijn om contacten met organisaties, verenigingen en kerken te onderhouden en eventueel te betrekken bij een casus. Hiermee kunnen er ook meerdere culturen bij betrokken worden.
- Vanuit de 0e lijn is behoefte aan vaste contactmomenten (bijeenkomsten). Wanneer er te weinig contact is, verlies je elkaar uit het oog.
- Er is voor de omgeving geen goed beeld van wie er precies in het wijkteam zitten. Mensen hebben bijvoorbeeld geen idee dat de 0e lijn er ook bij zit, terwijl de 0e lijn juist laagdrempelig is.

4.5 Meerwaarde wijkteam

- Snelheid: kinderen worden sneller geholpen;
- Professionaliteit;
- Nabijheid;
- Presentie;
- Laagdrempeligheid;
- Voor de medewerkers is de meerwaarde dat ze meer inhoud kunnen geven aan hun werk en dat ze het gevoel hebben dat hun werk ertoe doet. Ze zien problemen nu in de volle breedte in plaats van een klein deel van het probleem.
- Ook voor ouders is die brede kijk een groot voordeel.
- Ook de 0e lijn heeft breder leren kijken. Ze zien dat wat zij doen van groot belang is om gelukkige mensen te krijgen in de wijk. Ze zien sneller wie niet lekker in hun vel zit en gaan daarmee in gesprek. En dit werkt wel generalisme in de hand.
- Vertrouwen in elkaar en vertrouwen van partijen uit de wijk in de zorg. Dat men het gevoel heeft dat signalen worden opgepakt.
- Mensen weten elkaar heel snel te vinden.

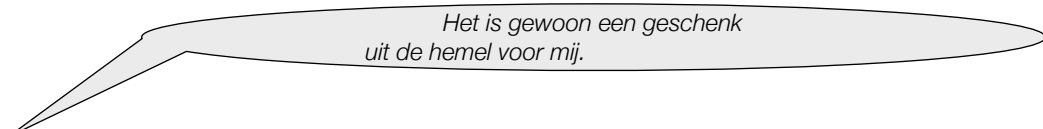
4.6 Toekomst wijkteam

Eind 2013 is er hopelijk meer communicatie tussen alle partijen die betrokken zijn bij de proeftuin. Men weet elkaar goed te vinden en weet wat men voor elkaar kan betekenen. Op dit moment wordt het iets rustiger in wijk-west. Er wordt niet direct geflyerd, maar wel gezocht naar aansluiting met de huisartsenpraktijk en kinderopvang. Wanneer de werkwijze verder uitgerold en uitgebreid wordt, is er volgens de coördinator meer capaciteit nodig. Met name uitbreiding voor het wijkteam zelf. Op zich zijn 3 teamleden voldoende, maar zouden ze ieder meer uren moeten krijgen. Dat geeft het wijkteam zelf ook aan. De coördinator wil ze het liefst fulltime in de wijk en dan ontkoppelen van organisaties. Na 2013 is de verwachting dat er met veel interesse gekeken zal worden naar het wijkteam. De inzichten die in deze proeftuin zijn opgedaan, worden meegenomen in de 0 tot 100-aanpak. Daarbij moet ervoor gezorgd worden dat de jeugd niet ondergesneeuwd wordt in de 0 tot 100-aanpak.

4.7 Ervaringen van een cliënt

In mei is gesproken met een cliënt. In totaal zullen in 2013 4 cliënten geïnterviewd worden.

Deze cliënt is aangemeld bij het wijkteam vanwege problemen met haar 2 pubermeisjes en financieel problemen. Zij is heel erg tevreden met het wijkteam en beoordeelt het met een 'dikke 10'. In haar verhaal komt duidelijk naar voren dat er gewerkt wordt met de 'eigen kracht' van de cliënt. Met betrekking tot de pubers heeft ze allerlei tips gekregen over hoe ze kan omgaan met dwarse pubers en zijn er afspraken gemaakt. Verder wordt ze geholpen bij haar financiën. Zo nu en dan is er een moment van terugkoppeling. Een van de bereikte resultaten is dat haar dochter, die niet meer naar school wilde, inmiddels weer op school zit. Ze heeft nu zo'n 3 maanden hulp en dat loopt nog even door.

*Het is gewoon een geschenk
uit de hemel voor mij.*

5. Vergelijking proeftuinen

5.1 Verschillen proeftuinen

Tussen de twee proeftuinen zijn verschillen te zien. Dit heeft uiteraard ook te maken met het werkgebied, de coördinatoren van de proeftuinen, de samenstelling van het team en andere externe factoren.

Aantal casussen zorgt voor andere prioritering

Een van de verschillen is het feit dat het wijkteam in Ridderkerk veel meer casussen heeft dan Albrandswaard. Dit wordt met name veroorzaakt door het feit dat er veel zorgkinderen op basisschool De Klimop zitten die zijn aangemeld bij het wijkteam. Doordat het wijkteam in Ridderkerk zoveel casussen heeft, liggen de prioriteiten anders bij beide teams. Het wijkteam in Ridderkerk heeft tot nu toe veel tijd besteed aan alle lopende casussen, waardoor er -naar het lijkt- tot nu toe minder tijd is geïnvesteerd in de communicatie en het genereren van bekendheid. Dat zorgt wel voor een stukje ontevredenheid bij de partijen uit de 0e lijn. Maar dat gaan ze nu verder oppakken. Het lijkt erop dat het wijkteam in Albrandswaard tot nu toe meer tijd heeft geïnvesteerd in het bepalen van de structuur (tijdlijn, communicatie, overleggen) en de taakverdeling. Ook hebben zij meer tijd geïnvesteerd in het genereren van bekendheid en kennismaken met allerlei organisaties en partijen.

Het aantal partijen 'aan tafel' is verschillend

Beide teams vergaderen wekelijks. Het team in Albrandswaard vergadert altijd met het eigen team (4 personen: het wijkteam en de coördinator). Bij het team in Ridderkerk schuiven naast het wijkteam en de coördinator ook externe partijen aan, zoals de verpleegkundige, mensen van Jeugdzorg, de onderwijsdeskundige en de school. Gemiddeld vergaderen ze in Ridderkerk met 7 personen. In Albrandswaard wordt langer vergaderd, gemiddeld 150 minuten per week. In Ridderkerk vergadert men gemiddeld 90 minuten per week.

Andere invulling voor de pedagogische civil society

In de proeftuin in Ridderkerk is ervoor gekozen om de 0e lijn erbij te betrekken, aangezien zij invulling kunnen geven aan de pedagogische civil society. Op dit moment moet nog wel naar een goede manier gezocht worden om die 0e lijn goed te laten aansluiten op het wijkteam. In Albrandswaard is het betrekken van de 0e lijn niet op deze manier aan de orde. Daar is aangegeven dat er vaak specialisten nodig zijn om netwerken rondom jongeren heen te mobiliseren.

Problematiek casussen is enigszins verschillend

Omdat het wijkteam in Ridderkerk veel casussen vanuit het basisonderwijs heeft gekregen, hebben zij veel te maken met opvoedproblemen en relationele problemen thuis. In Albrandswaard zijn de casussen afkomstig vanuit wat meer verschillende partijen. Daar hebben ze veel te maken met puberproblematiek, maar ook met problemen in de huiselijke sfeer.

5.2 Overeenkomsten proeftuinen

Maar tussen de proeftuinen zijn ook overeenkomsten te zien.

Minder doorverwijzingen verwacht

Beide teams verwachten minder doorverwijzingen vanwege vroegtijdig ingrijpen. Ze zien wel dat ze als wijkteam niet alles zelf kunnen oppakken en zo nu en dan genoodzaakt zijn om door te verwijzen. Ze voegen daaraan toe dat het wijkteam wel de regie in handen houdt en eventueel kan ingrijpen.

Eigen Kracht door beide teams toegepast

Beide teams besteden aandacht aan het Eigen Kracht-principe. Er wordt aandacht aan besteed in overleggen en er wordt gekeken naar wat de client zelf kan en wat de hulpverlener nog doet. In Ridderkerk wordt eraan toegevoegd dat ze meer aandacht zouden willen besteden aan het verder toepassen van het Eigen Kracht principe, maar dat komt er tot nu toe niet van. Wat ook door beide teams wordt aangegeven is dat het voor hulpverleners een uitdaging is om niet alles zelf op te pakken. Ze zijn geneigd om wat dat betreft teveel te blijven hangen in hun oude werkwijze.

Netwerk kan in beide proeftuinen nog verder verstevigd worden

Bij beide teams blijkt dat er al goed wordt samengewerkt met omliggende partijen. Maar er zijn zowel in Albrandswaard als in Ridderkerk ook nog partijen die wel meer betrokken willen worden, afspraken missen, betere terugkoppeling willen en aangeven dat de contactlijnen nog vaag zijn. Voor beide teams is dit een punt van aandacht.

De wijkteams hebben dezelfde meerwaardes

Wanneer gekeken wordt naar de meerwaarde van het wijkteam, dan is duidelijk dat deze meerwaarde voor beide wijkteams overeenkomsten vertoont. Die meerwaarde zit met name in snelheid van handelen en advisering, de laagdrempeligheid, het werken aan eigen kracht en het blijven monitoren (de vinger aan de pols houden).

6. Aanbevelingen voor de komende periode

Door de professionals en de mensen uit het wijkteam zelf is een aantal aanbevelingen gegeven voor de komende periode. In grote lijnen komen deze aanbevelingen overeen met de aandachtspunten genoemd in paragraaf 3.4 en 4.4. De aanbevelingen staan hieronder per proeftuin weergegeven.

Albrandswaard

- Het netwerk rondom het wijkteam zou verder uitgebreid kunnen worden. Iemand vanuit GGZ-hoek zou een aanvulling kunnen zijn op de huidige samenstelling omdat psychische problematiek veel voorkomt. Ook wordt een orthopedagoog, schoolmaatschappelijk werk of iemand vanuit het CJG als zinvolle aanvulling gezien;
- Het wijkteam moet er alert op zijn dat ze bepaalde zaken overlaten aan de client en op die manier Eigen Kracht bevorderen;
- Er zou meer aandacht geschonken kunnen worden aan de Pedagogische Civil Society: hoe mobiliseer je een netwerk van familie en bekenden rondom jongeren heen. Dat is nog niet echt aan de orde;
- Met schoolmaatschappelijk werk (OBS Valckesteyn) en de verpleegkundige vanuit het CJG moeten nog concretere afspraken gemaakt worden;
- Er moet voor alle omliggende partijen duidelijkheid komen over hoe en wanneer het wijkteam ingezet kan worden;
- Sommigen vinden het wenselijk dat er 1 telefoonnummer is voor het wijkteam van waaruit doorgeschakeld kan worden;
- Het wijkteam kan zich nog meer bekend maken bij belangrijke partners zoals GGZ en scholen waar leerlingen uit Poortugaal zitten;
- Er moet iets gebeuren met de zorgformulieren die de politie gemaakt heeft en naar het meldpunt gaan. Er gaat teveel tijd overheen voordat eventuele meldingen weer bij het wijkteam komen.

Ridderkerk

- Er zou nog meer aandacht besteed kunnen worden aan het Eigen Kracht-principe en de Pedagogische Civil Society;
- Ook hier geldt dat het wijkteam er alert op moet zijn dat ze bepaalde zaken overlaten aan de client en op die manier Eigen Kracht bevorderen;
- Er moet gezocht worden naar aansluiting met de wijkagent, die behoefte heeft aan nadere afspraken, en eventuele andere lokale partijen (organisaties, verenigingen, kerken);
- Er moet meer gecommuniceerd worden met lokale (zorg)partijen;
- Er zou een gezamenlijke projectmap ontwikkeld moeten worden, waar men informatie kan delen en een overall beeld per casus ziet. Er gaat nu veel tijd in overleggen zitten;

- Er moeten duidelijke afspraken gemaakt worden met de omliggende professionals en er moet een vast aanspreekpunt zijn. Er is nu teveel onduidelijkheid over het aanmelden van casussen, het op de hoogte gehouden worden, eenieders rol bij de proeftuin;
- De 0e lijn moet een goed beeld krijgen van hoe ze moeten werken. Bijvoorbeeld leren hoe je bepaalde zaken moet signaleren;
- De omgeving moet een goed beeld hebben van wie er precies in het wijkteam zitten. Mensen hebben bijvoorbeeld geen idee dat de 0e lijn er ook bij zit, terwijl de 0e lijn juist laagdrempelig is.

Algemene aanbevelingen

Ook is er naar aanleiding van de resultaten nog een aantal algemene aanbevelingen van belang:

Onderwijs moet ook een transitie maken

- Niet alleen de professionals die werkzaam zijn binnen het wijkteam moeten transformeren en anders gaan werken (oa meer volgens het eigen kracht principe). Deze transitie moet ook gemaakt worden door het onderwijs. Uiteindelijk moet de zorg die buiten de school verleend wordt aan kinderen en jongeren goed aansluiten op de zorg die binnen de school verleend wordt.

Werken volgens het Eigen Kracht principes moet door scholen worden opgepakt

- In de interviews is door een van de scholen al aangegeven dat ze graag een opleiding willen in werken volgens het Eigen Kracht principe. Dit lijkt relevant voor alle scholen.

Er moet voldoende capaciteit vrijgemaakt worden om het concept te laten slagen

- Binnen de proeftuinen wordt geëxperimenteerd met het aantal beschikbare uren. In de praktijk blijkt dat er nu werkzaamheden blijven liggen, aangezien het aantal beschikbare uren beperkt is. Er is nu bijvoorbeeld onvoldoende aandacht voor het werken volgens het Eigen Kracht principe.

Aandacht voor de medewerkers van het wijkteam die verschillende petten dragen

- De medewerkers van het wijkteam zijn allemaal voor een beperkt aantal uur werkzaam binnen de proeftuin. In de overige uren werken ze voor een andere organisatie, zoals Flexus Jeugdplein, Bureau Jeugdzorg, CJG etc. Dit vraagt van de medewerkers een behoorlijk adaptatievermogen. Feitelijk dragen ze steeds verschillende petten. Bovendien worden ze vanuit het wijkteam geacht om als generalist te werken, waar ze binnen hun organisatie meer als specialist optreden. Het is van belang dat er daarom goed wordt gekeken naar de capaciteiten van de medewerkers die in het wijkteam zitten.

Bijlage deelnemers onderzoek

Albrandswaard

Instelling/organisatie	Naam	Functie
Wijkteam	Tamara Jansen	coördinator wijkteam, GOSA regisseur
Wijkteam	Roderik van Zomeren	gezinscoach Flexus Jeugdplein
Wijkteam	Ben Eijkelhof	voorpostfunctionaris Bureau Jeugdzorg
Wijkteam	John Wijnand	jongerenwerker Welzijn Albrandswaard
Politie	Frank Vonk	wijkagent Poortugaal
OBS Valckesteyn	Wendy Kradolfer	schoolmaatschappelijk werkster
OBS Valckesteyn	Marga Maissan	Locatieleider
OBS Valckesteyn	Marlene de Reus	Locatieleider
CJG	Esther van Dijk	Jeugdverpleegkundige 0-4 jarigen
Vivenz	Lies van Haaften	maatschappelijk werkster
Penta College	Romkje van den Bosch	schoolmaatschappelijk werkster
client van het wijkteam	anoniem	ouder van een kind

Ridderkerk

Instelling/organisatie	Naam	Functie
Wijkteam	Leni Kielen	coördinator wijkteam
Wijkteam	Arno Hoogendoorn	coördinator CJG Ridderkerk
Wijkteam	Alex Hollaar	gezinscoach, Flexus Jeugdwerk
Wijkteam	Irene Leijte	schoolmaatschappelijk werkster
Politie	Robert-Jan Kloosterman	wijkagent wijk-west
CBS De Klimop	Theo Douma	interim directeur
Sport en Welzijn	Eveline Freling	opbouwwerker
Sport en Welzijn	Max de Vette	combinatiefunctionaris
client van het wijkteam	anoniem	ouder van een kind